

ΜΕΤΟΧΕΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

Ανάλογα με την κατηγορία των ρημάτων από τα οποία εξαρτάται μεταφράζεται:

- **ότι, πως, που +οριστική**
- **να + υποτακτική**
- **με το να +υποτακτική**
- **με επίρρημα**
- **με φράσεις επιρρηματικές**

π.χ. α) Ἄρξομαι ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς λέγων = θα αρχίσω να μιλάω από την ιατρική.
β) Οὐ παύσομαι ὑμᾶς οἰκτίρων = δε θα σταματήσω να σας λυπάμαι

+ ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

1. Με τα ρήματα : **ἔχω, εἰμί, γίγνομαι, ὑπάρχω** η μετοχή είναι κατηγορούμενο και σχηματίζει μια περίφραση ισοδύναμη με κατηγορημα.

π.χ. Περικλέους γνώμη πρότερον ἢν νενικηκυῖα = ἐνενικήκει (εἶχε υπερισχύσει ἀπὸ πρὶν η ἀποψη του Περικλή)

2. Με τα παρακάτω ρήματα **η κατηγορηματική μετοχή** εκφράζει το βασικό νόημα, ενώ το ρήμα έχει επιρρηματική σημασία:

- **τυγχάνω = τυχαία, συμπτωματικά**
- **λανθάνω = κρυφά, χωρίς να γίνω αντιληπτός**
- **οἶχομαι = γρήγορα, αμέσως**
- **φαίνομαι, φανερός εἰμί, δηλός εἰμι = φανερά, σαφώς**
- **διάγω / διατελῶ / διαγίγνομαι = διαρκώς**
- **φθάνω = πρώτος, γρήγορα**
- **ὑπάρχω = πρώτος**

Ρήματα που συντάσσονται με κατηγορηματική μετοχή:

1) Εἰμί, ὑπάρχω, γίγνομαι:

Με τα ρήματα αυτά η μετοχή είναι κατηγορούμενο και σχηματίζει περίφραση με το ρήμα. Αν η μετοχή δεν έχει άρθρο τότε μόνο είναι κατηγορηματική. Αν όμως έχει άρθρο τότε είναι επιθετική.

- 2) **Τυγχάνω** = τυχαίνω, εἰμαι κατά τύχη
λανθάνω = περνά απαρατήρητος
διάγω, διαγίγνομαι = περνά τον καιρό μου

διαλείπω = είμαι συνεχώς

φαίνομαι, φανερός είμι, δηλός είμι = φαίνομαι

οΐχομαι, φθάνω, ἤκω, βαίνω

π.χ. Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὧν = Ο Τισσαφέρνης βρισκόταν κατά τύχη στις Σάρδεις ή ο Τισσαφέρνης έτυχε να είναι στις Σάρδεις.

➔ Με τα ρήματα η μετοχή μπορεί να είναι τροπική (ενεστώτα) αλλά και τελική ή αιτιολογική (μέλλοντα).

3) **αἰσθησης** = αισθάνομαι, ἀκούω, ὀρῶ.

4) **γνώσης** = πυνθάνομαι, μανθάνω, εὐρίσκω, γινώσκω, οἶδα, ἄγνοῶ.

5) **μνήμης, λήθης** = μέμνημαι (=θυμάμαι), ἐπιλανθάνομαι (=ξεχνῶ).

6) **ἐναρξῆς - λήξεως** = ἄρχω, ἄρχομαι, παύω, παύομαι, λήγω.

7) **ανοχής, καμάτου, καρτερίας** = **περιορῶ** (=ανέχομαι), **ὑπομένω, καρτερῶ, κάμνω, ἀπαγορεύω** (= κουράζομαι)

π.χ. Μὴ κάμῃς φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν = Μὴ σταματᾷς ποτέ να κάνεις καλό σε ἄνθρωπο που αγαπᾷς.

8) **ψυχικοῦ πάθους** = χαίρω, ἡδομαι, αἰσχύνομαι, μεταμέλομαι (= μετανιώνω)

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

Με ρήματα ψυχικοῦ πάθους η μετοχή είναι **κτγ.** αν δηλώνει το **σύγχρονο** με το ρήμα εξάρτησης.

π.χ. Ἦδομαι ἀκούων σου φρονίμους λόγους = Ευχαριστιέμαι να ακούω από σένα συνετά λόγια.

Ενώ είναι **αιτιολογική** αν δηλώνει το προτέχρονο.

π.χ. Οἱ Ἀθηναῖοι μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς, οὐ δεξάμενοι = Οἱ Αθηναῖοι ἄρχισαν να μετανιώνουν επειδὴ δε δέχτηκαν τις συνθήκες ειρήνης.

9) **πλησμονῆς, κορεσμοῦ, ἐπάρκειας, ἀπόλαυσης:**

ἐμπίμπλαμαι = χορταίνω

ἄρκω = ικανοποιῶ

μεστός είμι

10) **δείξεως, αγγελίας, δήλωσης, ἐλέγχου:**

δείκνυμι, δηλόω -ῶ, φανερός είμι, ἀποφαίνω, ἀγγέλλω, ἐλέγχω.

11) **Εὖ ή καλῶς ποῶ** (= ενεργῶ σωστά), **ἀδικῶ, νικῶ, ἡττῶμαι, χαρίζομαι, αἰρέω - ῶ, ἐντυγχάνω, ἀλίσκομαι.**

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

Η κτγ μτχ όταν είναι σε ονομαστική είναι συνημμένη στο Υ του ρήματος ενώ όταν είναι σε πλάγια πτώση είναι συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος.

Η κτγ μτχίναι πλάγιος λόγος κρίσης όταν εξαρτάται από ρήματα λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά και αγγελίας: τότε μετατρέπεται σε κύρια πρόταση κρίσεως (= ευθύς λόγος).

π.χ. Ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὢν = να ξέρεις ότι είσαι ανόητος → Ἀνόητος εἶ

Η κατηγορηματική μετοχή αναλύεται σε δευτερεύουσα ειδική πρόταση όταν εξαρτάται από ρήματα λεκτικά, γνωστικά και αισθητικά. Η ειδική πρόταση **θα εισάγεται με το ὅτι**. Θα εκφέρεται: **1. με οριστική** όταν το ρήμα εξάρτησης είναι αρκτικού χρόνου, **2. αν** η κατηγορηματική μετοχή συνοδεύεται από το δυνητικό μόριο ἄν : - **με δυνητική οριστική** αν δηλώνεται το δυνατό στο παρελθόν, - **με δυνητική ευκτική** αν δηλώνεται το δυνατό στο παρόν και μέλλον, **3. με ευκτική του πλαγίου λόγου** αν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου.

ΑΣΚΗΣΗ

Να γίνει συντακτική ανάλυση:

- 1, Ἐπιδείξω τοῦτον μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον.
2. Οἱ δέ ἀπήγγελλον ὅλον οὕτως ἀναπαυόμενον τό στράτευμα.
3. Οἶδα πάντας ἄν ὁμολογήσαντας τοῦτο.
4. Περικλῆς ἔγνω τήν ἐσβολήν ἐσομένην.
5. Ἀποδείξω δέ Καλλίμαχον οὐ μόνον παρά τάς συνθήκας δικαζόμενον ἀλλά καί περὶ τῶν ἐγκλημάτων ψευδόμενον.
6. Ἐώρας τοῦτον μὲν φιλοσοφίας ἐρῶντα, ἐκεῖνον δέ χρημάτων δεόμενον.
7. Οἱ δέ Χαλδαῖοι ὥς ἔγνωσαν τήν ὁρμὴν ἄνω οὕσαν, εὐθύς συνηθορίζοντο.

ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

Μετοχή + άρθρο = επιθετική μτχ.

Μπορεί να παραλείπεται το άρθρο → τότε ονομάζεται αναφορική μτχ. και ισοδυναμεί με αναφορική πρόταση.

Μεταφράζεται με αναφορική πρόταση. Τότε προτάσσεται η δεικτική αντωνυμία αυτός ή εκείνος (Αυτός ο οποίος ή που...)

π.χ. θεράπευε τόν δυνάμενον σε ὠφελεῖν = Να φροντίζεις αυτόν που μπορεί να σε ωφελήσει.

Σπάνια η επιθετική μτχ μεταφράζεται με επίθετο.

π.χ. Ἐ παρόντα δεινά ἐφόβουν τοὺς συμμάχους = Οἱ παρούσες συμφορές ἢ οἱ τωρινές συμφορές φόβιζαν τοὺς συμμάχους.

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

1. παίρνει ἄρνηση **οὐ** ὅταν δηλώνει το πραγματικό και το συγκεκριμένο.
2. παίρνει ἄρνηση **μή** ὅταν ἐνέχει υποθετική ἢ υποκειμενική ἔννοια.

π.χ. Ὁ οὐκ ἄγων = ἐκεῖνος ο οποίος δεν οδηγεί

Ὁ μή ἄγων = ὅποιος τυχόν δεν οδηγεί.

Χρησιμεύει ως:

1. **Υποκείμενο - Κατηγορούμενο** : (ὡς κατηγορούμενο λαμβάνεται ἡ μόνο ἑναρθρη μετοχή)

π.χ. Οἱ εἰδότες τὸ πρᾶγμα παρήσαν

Υ

P

2. **Αντικείμενο**

π.χ. Τοὺς πωλοῦντας τὴν σοφίαν σοφιστὰς ἀποκαλοῦσι

A

P

3. **Επιθετικός -κατηγορηματικός Προσδιορισμός - Επεξήγηση - Παράθεση.**

π.χ. Ἡ δύναμις ἡ ἡμετέρα, ἡ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλληνας, οὐ δύναται τοῦτο ποιεῖν;
(επιθ. μτχ. → παράθεση στο δύναμις)

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

Ἡ ἑναρθη μτχ με ἄρνηση **μή** εἶναι **αναφορικοῦ υποθετική**.

π.χ. Οὐκ ἂν δύναίτο ὁ μή καμῶν εὐδαιμονεῖν

αναφ. /υποθ. μτχ

Υ

Αναλύεται σε:

εἰ μή κάμοι → οὐκ ἂν δύναίτο → απλή σκέψη του λέγοντος.

→ **Ὅ,τι βρίσκεται ἀνάμεσα στο ἄρθρο και τη μτχ ανήκει στη μτχ.**

π.χ. *Τοὺς δε τὰς πολιτείας καταλύοντας κοινούς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν.*

Αναλύεται σε αναφορική πρόταση: Ἡ αναφορική πρόταση θα εἰσάγεται με την αναφορική αντωνυμία ὅς, ἥ, ὃ ὅταν ἀνφέρεται σε κάτι συγκεκριμένο. Ὅταν

παραλείπεται ο προσδιοριζόμενος όρος τότε θα εννοούμε την αντωνυμία **οὗτος, αὕτη, τοῦτο** στην πτώση, το γένος και τον αριθμό της μετοχής.

*** * ***Όταν ανάμεσα στο άρθρο και στη μετοχή παρεμβάλλονται οι αντιθετικοί σύνδεσμοι (μέν -δέ) τότε η μετοχή δεν είναι επιθετική.

π.χ. Νῦν δ' ὁρῶν τοὺς μὲν συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι προστάττουσι, τοὺς δ' οὐκ ἐρρωμένως ἐναντιουμένους, τοὺς δέ παντάπασιν ἀποσεσιωπηκότας, ἀνέστην ἀποφανόμενος ἃ γινώσκω περὶ τούτων.

Τώρα καθώς βλέπω άλλο ις να συμφωνοῦν με αυτά που προσάξουν οι εχθροί, άλλους να μην εναντιώνονται με σθένος κι άλλους να σιωπούν εντελώς, σηκώθηκα να πω τη γνώμη μου (οι μτχ άναι κατηγορηματικές συνημμένες στα αντικείμενα της αιτιολογικής μτχ ὁρῶν).

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

οἱ προσήκοντες = οι συγγενείς

οἱ ἔχοντες = οι πλούσιοι

ὁ διώκων = ο κατήγορος

ὁ φεύγων = ο κατηγορούμενος

οἱ λέγοντες = οι ρήτορες, οι πολιτικοί

ἡ ἐπιοῦσα = η επόμενη μέρα

τά ὄντα = η περιουσία

τά ἐψηφισμένα } οι αποφάσεις

τά ἐγνωσμένα }

τά κατεψηφισμένα }

τά κατεγνωσμένα } οι καταδικαστικές αποφάσεις

3 ΑΣΚΗΣΗ

Επιθετική –Κατηγορηματική μετοχή

Να γίνει συντακτική ανάλυση:

α) Στις παρακάτω φράσεις να μετατρέψετε σε κατηγορηματική μετοχή την οριστική του ρήματος που σας δίνεται μέσα σε παρένθεση, χωρίς να αλλάξετε το χρόνο. Να προσέξετε τη λέξη (υποκ. αντικ.) που προσδιορίζει η κατηγορηματική μετοχή, για να τοποθετήσετε και αυτή στην ανάλογη πτώση :

1. Χειρίσοφος ἐπαύσατο(πορεύομαι).

2. Μή περιίδωμεν (=να μην ανεχόμασθε) τήν Λακεδαίμονα
(κατεφρονήθην).

3. Ὁ Κῦρος ἐώρα τοὺς Ἑλληνας καί τοὺς βαρβάρους. (νικῶ, διώκω).

4. Ἡ πόλις ἠγγέλλετο (έάλωκα).
5. Ἐπύθοντο τῆς Πύλου (κατείλημμαι).
6. Καταλαμβάνουσι τούς φύλακας ἀμφί πῦρ (κάθημαι).
7. Ἐπιδείξω τοῦτον (ψεύδομαι).
8. Οἱ Βυζάντιοι εἶδον τό στρατεύμα βία (εἰσπίπτω).
9. Τούς συμμάχους οὐ περιοψόμεθα (ἀδικοῦμαι).
10. Οἱ Ἕλληνες οὐκ ἤδεσαν Κῦρον (τέθηκα).
11. Ἐμελλον ὄψεσθαι τὰς πόλεις εὐδαιμονικῶς (διάγω).

β) Να αναγνωρίσετε το είδος των μετοχων, να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις επιθετικές και να επισημάνετε το ρημ. τύπο εξάρτησης των κατηγορηματικών:

1. Εἰσὶν εὐτυχέστατοι οἱ ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοντες.
2. Περικλῆς ὁρῶν τούς Ἀθηναίους χαλεπαίνοντας ξύλλογον ἐποίησεν.
3. Ὅρῳ τὰ παρόντα πράγματα πολλήν δυσκολίαν ἔχοντα.
4. Τοῦτο δὴ ἄξιον ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν τῶν τότε ναυμαχισάντων....
5. Οἱ Θηβαῖοι ἔλαθον εἰσελθόντες.
6. Βούλομαι καί τοῦτο δηλῶσαι, ὥς ἔχουσα ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ὑμᾶς.
7. Ἦκουσα Σωκράτους καί περὶ φίλους διαλεγομένου
8. Αὗται γάρ αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι τήν δύναμιν τήν ἡμετέραν τοῖς πολεμίοις.
9. Κῦρος οὐ φθονῶν τοῖς φανερώς πλουτοῦσιν ἐφαίνετο.
10. Βεβοηθηκότες ἦσαν τοῖς Βιθύνοις.
11. Σωκράτης ἐδείκνυ τοῖς συνοῦσιν ἑαυτὸν καλὸν καὶ γαθὸν ὄντα.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

- Είδη:
1. αιτιολογική μετοχή
 2. τελική μετοχή
 3. χρονική μετοχή / χρονικοῦποθετική μετοχή
 4. τροπική μετοχή
 5. υποθετική μετοχή
 6. εναντιωματική μετοχή
 7. αναφορικοῦποθετική μετοχή

1. Αιτιολογική Μετοχή

Είναι συνήθως η μετοχή των παρακάτω ρημάτων:

- **δοξαστικών** (νομίζων, ἡγούμενος, οἰόμενος, ὑπολαμβάνων)
- **γνωστικών** (ἐπιστάμενος, εἰδώς, γινώσκων)
- **ψυχικού πάθους** (ἀγανακτῶν, ἡδόμενος, δεδοικώς, φοβούμενος)
- **αισθήσεως** (ἀκούων, ὁρῶν, πυνθανόμενος, αἰσθανόμενος)

Δηλώνει σχέση αιτίας αποτελέσματος με το ρήμα της πρότασης.

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

Συχνά συνοδεύεται από τα μόρια:

1. **ὥς**: για να δηλώσει υποκειμενική αιτία.

Μεταφράζεται: **γιατί τάχα + οριστική / με την ιδέα ότι + οριστική**

π.χ. Ἐστήσαντο τροπαῖον ὥς νενικηκότες

2. **ἄτε, οἶον (δή), οἷα (δή)**: για να δηλώσει αντικειμενική αιτία.

Μεταφράζεται: **επειδή + οριστική**

3. **ὥσπερ**: για να δηλώσει υποτιθέμενη αιτία / ψευδή αιτία.

Μεταφράζεται: **σα να + υποτακτική, γιατί τάχα, γιατί δήθεν.**

π.χ. Ἀποροῦντες οἱ Ἀργεῖοι ἔπεμπον πρέσβεις

Οἱ Κερκυραῖοι ἔστησαν τροπαῖον ὥς κρατήσαντες.

Η αιτιολογική μτχ. βρίσκεται σε όλους τους χρόνους.

Αναλύεται σε αιτιολογική πρόταση:

2. Η αιτιολογική πρόταση θα εισάγεται με τους αιτιολογικούς συνδέσμους (**ἐπεί, ἐπειδή, ὅτι, ὥς**).

3. Αν η αιτιολογική μετοχή εξαρτάται από ρήμα ψυχικού πάθους τότε η αιτιολογική πρόταση θα εισάγεται με το σύνδεσμο **εἰ**.
4. Η αιτιολογική πρόταση θα εκφέρεται με **οριστική** ή αν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου μπορεί να εκφέρεται με **ευκτική του πλαγίου λόγου**.
5. Αν η αιτιολογική μετοχή έχει **δυνητικό ἄν** τότε η αιτιολογική πρόταση θα εκφέρεται με **δυνητική οριστική ή δυνητική ευκτική** αν αναφέρεται στο παρελθόν ή στο παρόν και το μέλλον αντίστοιχα.

π.χ. Ὅρωντες ταῦτα ἠπόρουν τί χρή ποιεῖν
 └─> Ἐπεὶ ἑώρων ταῦτα ἠπόρουν τί χρή ποιεῖν

1. ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

* Οι μετὰ **τί μαθών, τί βουλόμενος, τί παθών** σε ευθείες ερωτήσεις είναι αιτιολογικές.

π.χ. Τί μαθών τοῦτο ἐποίησας;
 (Τι ἔμαθες και το ἔκανες αυτό;)

* Η αιτιολογική μετοχή μετά τους εμπρόθετους προσδιορισμούς "ἔνε κα τάτου", "διὰ τοῦτο", "ἐκ τούτου" είναι **επεξηγήση**.

2. ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Με ρήματα ψυχικού πάθους η μετοχή είναι **κατηγορηματική**. αν δηλώνει το **σύγχρονο** με το ρήμα εξάρτησης.

π.χ. Ἦδομαι ἀκούων σου φρονίμους λόγους = Ευχαριστιέμαι να ακούω από σένα συνετά λόγια.

Ενώ είναι **αιτιολογική** αν δηλώνει το **προτέχρονο**.

π.χ. Οἱ Ἀθηναῖοι μετεμέλοντο τάς σπονδάς, οὐ δεξάμενοι = Οι Αθηναῖοι ἄρχισαν να μετανιώνουν επειδή δε δέχθηκαν τις συνθήκες ειρήνης.

2. Τελική Μετοχή

Σχεδόν πάντα βρίσκεται σε χρόνο **Μέλλοντα** (αλλά και σε ενεστώτα → σπάνια).

Ἀρνηση → μή.

➔ Μπορεί να συνοδεύεται από το μόριο ὥς

Εξαρτάται από ρήματα που δηλώνουν κίνηση. Όταν δεν εξαρτάται από ρήματα κίνησης τότε συνήθως συνοδεύεται από το μόριο ὥς.

Αναλύεται σε τελική πρόταση:

Η τελική πρόταση θα εισάγεται με τους τελικούς συνδέσμους **ἵνα**, **ὅπως**, **ὥς** και θα εκφέρεται με **υποτακτική αορίστου** και με **ευκτική αορίστου** (ευκτική του πлагίου λόγου) όταν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου.

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

Στη διάκριση αιτιολογικής και τελικής μετοχής.

π.χ. Τριήρεις ἐξέπεμπον ὥς γῆς καὶ θαλάττης ἄρξοντες.

Και ὃ μὲν Ἕλληνες παρεσκευάζοντο ὥς προσιόντος τοῦ ἐχθροῦ καὶ δεξόμενοι
(ὥς προσιόντος = αιτιολογική μετοχή } **συνδέονται με το και γιατί**
δεξόμενοι = τελική μετοχή) } **και οι δύο δηλώνουν αἴτιο**

αιτιολογική μετοχή ➔ **αναγκαστικό αἴτιο**
τελική μετοχή ➔ **τελικό αἴτιο** } **παράλλαξη**

3 ΑΣΚΗΣΗ

Να γίνει συντακτική ανάλυση:

1. Ἐπεμπον εἰς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἡγούμενοι ἡσυχίαν ἔχειν.
2. Ὁ δὲ Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο βιασομένας τοὺς πολεμίους.
3. Οὗτοι συνεσκευάζοντο ὥς ἀκολουθήσοντες.
4. Οἱ θεοί, ἅτε οὐ δωροδόκοι ὄντες, καταφρονοῦσιν ἀπάντων τούτων.
5. Κλέαρχος ἔπεμψε τινὰ ἐροῦντα ὅτι συγγενέσθαι αὐτῷ χρήζει.
6. Λαμβάνω Ἰσμηνίαν ὥς πολεμοῦντα.
7. Ἐπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον Κερκυραίοις πολεμήσοντες.
8. Ὁ Πεισίστρατος ἡσθεὶς διὰ τὴν παρρησίαν αὐτοῦ ἀτελῆ πάντων ἐποίησεν.
9. Βασιλέα τὸν μέγαν αὐτόν προσαγορεύομεν ὥσπερ αἰχμάλωτοι γεγονότες.
10. Τί παθὼν τοῦτο ἐποίησας.

11. Οἱ δέ Κορίνθιοι πυθόμενοι ταῦτα ἦλθον καί αὐτοί εἰς τὰς Ἀθήνας πρεσβευσόμενοι.
12. Τοῦτο λέξων ἔρχομαι.
13. Τριήρεις ἐξέπεμπον ὡς γῆς καί θαλάττης ἄρξοντες.
14. Ἄνθρωπος ὧν γίγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν.

1. Χρονική Μετοχή:

Συνήθως βρίσκεται σε χρόνο αόριστο.

Ισοδυναμεί με χρονική πρόταση

Συνοδεύεται από τα χρονικά επιρρήματα:

ἄμα, εὐθύς, αὐτίκα, ἔτι, ἤδη, τότε, ἄρτι = πρὶν ἀπὸ λίγο

π.χ. Θηραμένης ἀναστάς εἶπε.

Ἀρνηση : οὐ, μή

+ ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

η χρονική μτχ ενεστώτα → σύγχρονο

η χρονική μτχ αορίστου → προτερόχρονο

Η χρονική μετοχή ενεστώτα → μεταφράζεται: ενώ, τη στιγμή που, την ώρα που + Οριστική Παρατατικού.

π.χ. Οἱ δέ πρυτάνεις μεταξύ δειπνοῦντες ἐξανέστησαν

Η χρονική μετοχή αορίστου ή παρακειμένου → μεταφράζεται: αφού ή όταν + οριστική αορίστου ή υπερσυντελικού.

π.χ. Ταῦτα εἰπὼν ἔφυγε

*** * * Η χρονική μετοχή αορίστου που συνοδεύεται από τα χρονικά επιρρήματα εὐθύς ή ἄμα = μεταφράζεται: μόλις + οριστική αορίστου**

π.χ. Καί ἄμα εἰπὼν ταῦτα ἐκέλευσε τοὺς οἰκέτας...

Προσοχή στις μετοχές:

ἀρχόμενος = στην αρχή

τελευτῶν = στο τέλος

διαλείπων ή διαλιπών = ύστερα από λίγο

χρονίζων = ύστερα από καιρό

άνυσας + προστακτική = αμέσως, γρήγορα

Αναλύεται σε χρονική πρόταση:

Η χρονική πρόταση θα εισάγεται με τους συνδέσμους **ὅτε, ὁπότε** όταν δηλώνει η μετοχή το **σύγχρονο**, ενώ με τους συνδέσμους **ἐπεί, ἐπειδή** όταν δηλώνει το **προτερόχρονο**.

π.χ. Προσλαβὼν ὀπλίτας, κατέπλευσε : ἐπεὶ προσέλαβε...

Χρονικοῦποθετική μετοχή

Η χρονική μετχ **αορίστου** όταν **δεν** αναφέρεται στο παρελθόν, αλλά στο παρόν - μέλλον **είναι χρονικοῦποθετική** και αναλύεται σε **χρονικοῦποθετική** πρόταση με **Υποτακτική ή Ευκτική**.

π.χ. Συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς (= ἐπεὶ συνεκάλεσε) ἔλεξε τοιαύδε (αναφέρεται στο παρελθόν).

Ἐκέλευσεν αὐτόν συνδιαβάντα (=ἐπειδάν συνδιαβῆ) ἔπειτα οὕτως ἀπαλλάσσεσθαι.

(τον δέταξε αφού περάσει μαζί του ἔπειτα να φύγει) / ➔ Η μετοχή αορίστου αναφέρεται στο μέλλον. Επομένως **είναι χρονικοῦποθετική** και αναλύεται σε χρονικοῦποθετική πρόταση με **ἐάν + Υποτακτική** για να δηλώσει **το προσδοκώμενο με απόδοση το ἀπαλλάσσεσθαι**.

Μεταφράζεται ανάλογα με το είδος του χρονικοῦποθετικού λόγου:

ὅταν + υποτακτική

κάθε φορά που + οριστική παρατατικού.

4. Τροπική Μετοχή

Συνήθως χρόνου **ενεστώτα**. Μπορέ να βρί σκεται και **σάλλο** χρόνο μόνο αν συμφωνεί με το χρόνο του ρήματος της πρότασης.

Δεν αναλύεται σε πρόταση. Μπορεί όμως να αναλυθεί **σε διά + γενική έναρθρου απαρεμφάτου**. π.χ. Οἱ στρατιῶται ἐτρέφοντο ἐργαζόμενοι = **διά τοῦ ἐργάζεσθαι**.

Σχεδόν πάντα τροπικές είναι οι μετχ: ἄγων, φέρων, ἔχων + αιτιατική

π.χ. Ἦλθε ὀπλίτας ἔχων ὀλίγους (=ήρθε **με** λίγους οπλίτες)

Άρνηση: οὐ

Χρειάζεται προσοχή στη διάκριση της τροπικής μετοχής και της χρονικής μετοχής που δηλώνει το σύγχρονο. Βασίζομαι στο νόημα.

Η τροπική μετοχή μεταφράζεται με:

➔: -ώντας, -οντας

- όμενος, -όμενος. μένος

➔ :με + αιτιατική

με το να + ρήμα

χωρίς να + ρήμα (όταν έχει άρνηση)

π.χ. Εἰσὶ δέ τινες τῶν Χαλδαίων οἳ ληξόμενοι ζῶσι.

Ἀφίκετο ἔχων ὀπλίτας πολλούς.

Χρήματα οὐκ ἔχων ἦκω.

Οι παρακάτω μετοχές κοντά σε ρήμα συχνά μεταφράζονται με επίρρημα:

χαίρων = ατιμώρητα

κλαίων = προς βλάβη, με θλίψη, με κίνδυνο

φέρων = ραγδαία

φερόμενος = με ορμή

ἔχων = συνέχεια

άνυσας = γρήγορα

θαρρῶν, θαρρήσας = με θάρρος

5. Υποθετική μετοχή

Άρνηση μή.

Βρίσκεται σε όλους τους χρόνους **εκτός** από **μέλλοντα**.

Υποθετική συνήθως είναι η μετοχή που βρίσκεται κοντά σε:

1. **μέλλοντα**
2. **προστακτική**
3. **δυνητική έγκλιση**
4. **απρόσωπα ρήματα**
5. **ρηματικά επίθετα σε -τός**

* Τις περισσότερες φορές η μετοχή με άρνηση μή είναι υποθετική.

Μεταφράζεται με:

➔ αν + υποτακτική

➔ αν + οριστική

ανάλογα με την απόδοση

π.χ. Ἄρχεσθαι μαθῶν, ἄρχειν ἐπιστήσει.

Οὐκ ἂν ἔλεγες ταῦτα ὀρθῶς σκοπῶν.

Αναλύεται σε υποθετική πρόταση. Η εισαγωγή και η εκφορά της υποθετικής πρότασης εξαρτάται από το είδος του υποθετικού λόγου που πρόκειται να βγει. Για να το εντοπίσω αυτό βασίζομαι **στην απόδοση** και στους **γενικούς** τύπους των ειδών των υποθετικών λόγων. π.χ = Αν στην απόδοση έχω **δυνητική οριστική**, τότε έχω υποθετ. λόγο του **μη πραγματικού** και η υπόθεση θα είναι **εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου**. Αν στην απόδοση έχω **μέλλοντα ή μελλοντική έκφραση** τότε έχω **προσδοκώμενο** και η υπόθεση θα είναι **ἐάν + υποτακτική**.

+ **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!**

Όταν η μτχ εκτός από προϋπόθεση δηλώνει και χρόνο είναι **χρονικοῦ υποθετική** και αναλύεται συνήθως σε:

ὅταν, ὁπότε, ἐπεί, ἐπειδὴν + υποτακτική

ὅτε, ὁπότε + ευκτική επαναληπτική

6. Εναντιωματική μετοχή

Άρνηση οὐ.

1. Συνοδεύεται από τα μόρια: **καίπερ, καίτοι, ὅμως, καί ταῦτα, καί, οὐδέ, μηδέ, εἴτα, ἔπειτα** (στην αρχή ευθείας ερώτησης).
2. Συχνά μετά την εναντιωματική μετοχή ακολουθεί το ὅμως.

➔ Πολύ συχνά είναι εναντιωματικές μτχ οι **αιτιατικές απόλυτες**: ἑξόν, ἐνόν, προσήκον, μετόν, οἶον ὄν... (δηλαδή οι μετοχές των απροσώπων ρημάτων)

Αναλύεται σε εναντιωματική πρόταση. Η εναντιωματική πρόταση θα εισάγεται με το **ἐάν καί** ή με το **εἰ καί** ανάλογα με το ρήμα της πρότασης στο οποίο βασίζομαι να άναι **απόδοση υποθετικού λόγου**. Ενεργώ όπως και στις υποθετικές μετοχές χωρίς να ξεχνώ πως ο σύνδεσμος θα συνοδεύεται από το **καί** ή από το **οὐδέ -μηδέ** αν η πρόταση έχει μετοχή έχει άρνηση.

π.χ. Ἑλληνες ὄντες (= εἰ καί Ἑλληνες εἰσί) κατά τῆς Ἑλλάδος μάχονται.

Μεταφράζεται με βάση το είδος της εναντίωσης:

1. πραγματική εναντίωση: αν και + υποτακτική / οριστική
 2. Ενδεχόμενη εναντίωση: και αν + υποτακτική / οριστική
- π.χ...γενναῖοι ὄντες ἡττήθησαν.

Ἐπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεΐς.

7. Αναφορικοῦποθετική μετοχή.

Είναι η επιθετική μτχ με άρνηση μή.

Αναλύεται σε αναφορικοῦποθετική πρόταση.

π.χ. Ὦν στρατιωτῶν οἱ μή δυνάμενοι (=οἱ μή ἐδύνατο) διατελ ἑσαι τήν ὁδόν ἐνυκτέρευσαν ἄσιτοι.

3 ΑΣΚΗΣΗ

Να γίνει πλήρης συντακτική ανάλυση:

1. Ταύτην τήν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν, τά μὲν μαχόμενοι, τά δέ καί ἀναπαυόμενοι.
2. Κῦρος καταπηδήσας ἀπό τοῦ ἄρματος τόν θώρακα ἐνέδν (=φόρεσε) καί ἀναβάς ἐπὶ τόν ἵππον τά παλτά (= τα ελαφρά ακόντια) εἰς τὰς χεῖρας ἔλαβε.
3. Διά τί γινώσκων ὁ ἄνθρωπος τά κακά ὅτι κακά ἐστίν, ὅμως αὐτά ποιεῖ;
4. Οἱ μετὰ Λεωνίδου εἰς Θερμοπύλας ἀφικνοῦνται ὥς ἀποθανοῦμενοι.
5. Τισσαφέρνης πορεύεται ὥς βασιλέα ἰπέας ἔχων ὥς πεντακοσίους.
6. Κατηγοροῦσι τινες ἡμῶν ὥς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων.
7. Οἶει σύ Ἀλκυστιν ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν ἂν μή οἰομένην ἀθάνατον μνήμην ἀρετῆς περὶ ἑαυτῆς ἔσεσθαι;
8. Κατακείμεθα ὥσπερ ἐξόν ἡσυχίαν ἄγειν.
9. Νομίζων ὑμᾶς ἀμείνους εἶναι πολλῶν βαρβάρων διὰ τοῦτο προσέλαβον.
10. Καί οἱ μὲν πεισθέντες ἐχώρουν ἐπ' αὐτούς, οἱ δέ προελαύνοντες ἠκόντιζον.
11. Ἐγὼ ἡγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελείως τήν πόλιν εὐδαιμονήσειν.
12. Ἐν δέ τούτῳ Χειρίσοφος πέμπει τῶν ἐκ τῆς κόμης σκεψόμενους, πῶς ἔχοιεν οἱ τελευταῖοι.
13. Προϊούσης μέντοι τῆς νυκτός ταύτης καί τοῖς Ἕλλησι φόβος ἐμπίπτει (=κυριεύει).
14. Θράσυλος εἰς Ἀθήνας πλεῖ ταῦτα ἐξαγγελῶν.
15. Πείθου τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ βασιλέως κειμένοις.
16. Ἑπτὰ ἡμέρες μαχόμενοι διετέλεσαν.
17. Ἀριαῖος δέ, ὥς ἦσθετο Κῦρον πεπτωκότα, ἔφυγεν.
18. Ἐνταῦθα ἦν παρά τήν ὁδόν κρήνη ἡ Μήδου καλουμένη.
19. Ἀλέξανδρος ἔπεμψεν τόν στρατηγόν εἰς Σάρδεις φρουρήσοντα
20. Οὐκ ἂν δύναιο μή καμῶν εὐδαιμονεῖν.
21. Οὐ δυνάμενοι δέ τούτων τυχεῖν ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς.
22. Πάντες δέ ὄντο ἀπολωλέναι, ὥς ἐαλωκυίας τῆς πόλεως.
23. Οἱ παῖδες ἄτε ὄντες ἀεὶ ταχέως γελάσσονται καί κλαύσονται.

24. Τῆς ἀγγελίας ἅμα δοθείσης, προσεβοήθουν.
25. Νοσήματος μή ὄντος, οὐδέν δεῖ φαρμάκου.
26. Μή γάρ σωθέντων ἐκείνων τότε, οὐδ' ἂν ὑμεῖς ὑπῆρχετε νῦν.
27. Καίπερ οὐ δίδοντας τοῦ νόμου, συνεχωρῶμεν ἂν αὐτῷ.
28. Γέγονε δε ταῦτα, τοῦ Ἀλκιβιάδου μάλιστα συμπράττοντος.
29. Ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς, Κόνωνος στρατηγῶντος.
30. Εἰς Πισίδας ἐβούλετο στρατεύεσθαι, ὥς πράγματα παρεχόντων ὧν Πισιδῶν
τη ἑαυτοῦ χώρα.